

1. De Heere heeft genomen

*De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de
Naam des HEEREN zij geloofd!*

Job 1:21

De zon daalde langzaam naar de westelijke horizon en verspreidde een aangename warmte op de rug van de Roemeense vrouw die in de tuin bezig was. Viorica verwijderde het groeiende onkruid uit een bed van nieuwe lente-uien. De tuin lag achter de lage stal die onderdak bood aan hun koeien. De stal en het huis werden door een schuurtje met elkaar verbonden en de drie gebouwen vormden zo een vleugel om twee kanten van het erf. Vanaf waar ze aan het werk was, kon Viorica het huis zelf niet zien, maar ze had er geen enkele moeite mee om haar kleine baby Rodica van twee weken oud binnen bij Elena achter te laten. Ook al was ze nog maar twee, Elena voelde zich al verantwoordelijk voor haar zusje.

Vanaf het erf van de burens klonken de kreten van spelende kinderen. Honden blaften, hanen kraaiden en op de dorpsweg ratelde er af en toe een paard en wagen voorbij. Terwijl ze in de tuin werkte, daalde er een vredig gevoel over Viorica neer. De drie oudste kinderen waren vandaag bij het huis van hun oom. Viorica's man Gheorghita werkte samen met zijn ouders op het land. Zijn ouders woonden bij hen in, in het lemen huis met de twee kamers. Het was een rustige dag geweest voor Viorica en ze had ervan genoten dat ze alleen voor de baby en voor de kleine Elena hoefde zorgen. Ze voelde zich zo uitgerust dat ze besloot om naar de tuin te gaan om te kijken of ze misschien vroege lente-uien kon vinden. Die zouden hun karige soep voor de avondmaaltijd een heerlijke zomerse smaak kunnen

geven. Ja! Daar zag ze een kleine dikke ui. In gedachten kon Viorica de pittige smaakvolle groente al bijna proeven. Terwijl ze het altijd woekerende onkruid uit de grond trok, speurde ze rond of ze er nog meer kon vinden. De geur van brandend hout drong door haar gedachten heen en even onderbrak ze haar werk. Ze rechte haar rug en keek naar het huis, maar zag niets bijzonders. Misschien was een van de burens vuilnis aan het verbranden. Viorica boog zich weer over haar taak.

In het huis lag baby Rodica op het bed van haar ouders. Naast haar zat Elena in kleermakerszit en joeg iedere verdwaalde vlieg die op het slapende kind wilde neerstrijken weg. Het was stil in huis. Door het raam boven het bed kon Elena over het houten hek heen kijken, ze kon zelfs de tuin van de burens zien. Een aantal kippen pikten in het stof en tussen hen in stapte een haan parmantig rond. Er stond een flinke wind die de veren van de kippen als een waaier omhoog blies, terwijl zij de windvlagen de rug toekeerden. Elena pakte het houten blok dat haar grote zus Lidia als pop gebruikte. Er zat een lapje stof rondom haar middel gespeld, wat voor een jurk moest doorgaan. Elena keek naar haar slapende zusje en wiegde de houten pop toen zachtjes in haar armen. Aan de andere kant van de kamer was nog een raam waardoor Elena naar buiten kon kijken, die uitzag op hun binnenplaats. Ze keek toe hoe er binnen de omheining rookpluimen ronddwarrelden in de wind, hoe ze over het hek geblazen werden en in de lucht oplosten. Maar het tweejarige meisje had geen enkele reden om ongerust te zijn en ze richtte haar aandacht weer op haar pop.

Het schuurtje dat het huis met de stal verbond, lag vol hout, dat kurkdroog was. Gheorghita en zijn ouders hadden al verschillende jaren hout verzameld en tot de tijd aanbrak waarop ze een nieuw huis konden bouwen, hadden ze het zo lang in het schuurtje opgeslagen. Vanwege het groeiende gezin van Gheorghita en Viorica, moest het

een groter huis worden, met genoeg ruimte voor de grootouders om bij hen in te wonen. Alle gebouwen stonden via het kurkdroge dak met elkaar in verbinding. De afgelopen tijd was er geen regen gevallen en de flinke wind, samen met de warme zon, had al het vocht uit de overhangende houten dakspanten onttrokken.

In de tuin vervolgde Viorica haar zoektocht naar lente-uien. Met haar rug naar de gebouwen gekeerd, werkte ze door tot ze aan het einde van de lange rij was. Ze stapte regelmatig een eindje bij de rij uien vandaan om de andere groenten te bekijken, die hun topjes door de aarde heen naar het licht omhoogduwden. Het was zo heerlijk om weer buiten te zijn! De zonnestralen verwarmden niet alleen haar rug, ze leken haar van binnen ook te verwarmen. De lange wintermaanden waarin ze op de komst van de baby had gewacht, waren voorbij. De baby was gezond en hoewel het voedsel nogal schaars was, zouden de aardappels van de oogst van vorig jaar in hun behoeften voorzien, totdat later in de zomer een nieuwe oogst gereed was.

Maar wacht, ze moest zich niet te veel vermoeien. Gheorghita had haar die morgen juist gewaarschuwd om ervoor te zorgen dat ze het rustig aan bleef doen. ‘Dit is je vijfde kind in zeven jaar tijd’, had hij tegen haar gezegd. ‘Je moet goed op jezelf passen!’ ‘O, Gheorghita’, had ze geprotesteerd. ‘En jij dan? Jij werkt veel te hard!’ Viorica had haar blik over zijn lange gestalte laten gaan. Zijn kleren hingen losjes om zijn grote lichaam heen. ‘Ik ben nog jong’, had hij met een glimlach gezegd. ‘God heeft me gezegend en kracht en een goede gezondheid gegeven!’

Terwijl Viorica terugdacht aan het gesprek, stopte ze even met haar werk. Opnieuw rook ze een rooklucht, maar deze keer was het sterker. Wat er ook in brand stond, het ging steeds feller en heter branden. Viorica kwam vlug overeind, keek in de richting van de stal

en gaf een schreeuw van schrik. Het hele dak van de schuur stond in brand! Ze was veel te snel uit haar voorovergebogen houding opgestaan en samen met de schok van het zien van het brandende dak, werd het te veel voor Viorica's verzwakte lichaam. Het duizelde haar. Machteloos voelde Viorica zich wegglijden in een zwarte leegte en zonk tussen de uien neer. Zachtjes kreunend lag ze op de grond, zich niet langer bewust van wat er om haar heen gebeurde.

De baby sliep vredig. Elena zong nog steeds zachtjes voor haar pop en zat heen en weer wiegend op het bed. Zachtjes streelde ze het houten lijfje, net zo zachtjes als ze dat bij haar baby zusje zou hebben gedaan, als ze wakker was geweest. De vlammen, aangewakkerd door de wind, verspreidden zich van de stal naar de schuur. Daar likte het vuur aan het opgestapelde hout, ontdekte daar een makkelijke prooi om zijn alles verterende honger te stillen. De hitte werd tienmaal zo sterk.

In een klein restaurant om de hoek zaten de burgemeester en een aantal van zijn vrienden net een pauze te nemen. Met hun flessen voor zich op tafel, zaten ze de gebeurtenissen uit hun dorp en hun levensomstandigheden te bespreken. De deur vloog open. Het warrige hoofd en de opengesperde ogen van een dorpsbewoner kwamen even tevoorschijn en hij schreeuwde: 'Brand!' De mannen stonden onmiddellijk op en stormden de deur uit, de burgemeester voorop. Op hetzelfde moment dat ze de rookwolken van het huis van de familie Boghian zagen opstijgen, hoorden ze het gegil van de buurvrouwen. Ze stoven de hoek om. 'Is er niemand meer binnen?' schreeuwde de burgemeester boven het lawaai van de knetterende vlammen en de kreten van de vrouwen uit. Omdat hij geen antwoord kreeg, rende hij de tuin in, die vol rook stond, en probeerde de voordeur te bereiken. Maar de intense hitte maakte het onmogelijk om verder te gaan. Hij draaide zich om en liep om de zijkant van het huis. Met zijn handen om zijn ogen, drukte hij zijn gezicht

tegen het raam. ‘De baby’s zijn nog binnen!’ schreeuwde hij ontzet. Hij probeerde het raam open te maken, maar dat zat vast. Toen pakte hij een stuk hout, sloeg het raam in en verwijderde vlug de stukken gebroken glas. Door de open deur filterde de rook al de kamer in. ‘Is er iemand binnen?’ riep hij. Hij keek rond of hij ergens een volwassene zag, maar zag niemand. Alleen de twee kinderen op het bed onder het raam. De burgemeester greep de deken met de kinderen erop en trok die naar zich toe. Zodra hij de baby door het raam had getild, werden wachtende handen naar haar uitgestoken om haar over te nemen. Daarna wikkelde hij de deken om Elena en trok ook haar naar zich toe. Met deken en al gaf hij haar aan een man die achter hem stond.

‘Is hier nog iemand?’ brulde hij door de steeds dikker wordende rook. ‘Viorica! Raveca!’ Er kwam geen antwoord. De rook verzwolg hem, hij moest ervan hoesten. Hij trok zijn hoofd terug. De straat stond vol mensen die emmers water over het houten hek smeten om de buitenkant van de gebouwen nat te maken. Maar het vuur werd al maar heter. ‘Roep de brandweer!’ brulde de burgemeester boven het lawaai uit. ‘Dat hebben we al gedaan!’ gilde iemand terug. Waarschijnlijk hadden ze de telefoon bij de school om de hoek gebruikt. Het zou minstens een half uur duren, wist de burgemeester, voordat de brandweer uit het volgende dorp op hun oproep zou reageren. Ondertussen zou misschien het hele dorp door de vlammenzee in de as gelegd worden. ‘We moeten de aangrenzende huizen redden!’ brulde hij naar de geschokte menigte. ‘Maak de daken nat! Haal dekens! Wat dan ook!’ De dorpsbewoners vlogen alle kanten op om hun huizen voor de razende vuurzee te beschermen.

Kreunend kwam Viorica weer bij bewustzijn. Ze kwam overeind en zag het verschrikkelijke schouwspel, wat zich voor haar ogen afspeelde. Haar hoofd tolde, maar ze vocht vastberaden om bij bewustzijn te blijven. ‘Mijn baby’s! O Heere, bescherm mijn baby’s!’ Maar haar

angstschreeuw ging verloren in het gebrul van de vlammen en het geroep van de mensen op straat. Viorica snelde naar het huis, stoof door de tuin van de burens en stormde hun eigen tuin binnen. Door hun voorpoort rende ze de straat op. Jammerend dromden de vrouwen om haar heen, schreeuwend en roepend van schrik: 'Viorica! Daar is ze! Waar zijn de andere kinderen?' Viorica kon alleen maar roepen: 'Waar is mijn baby? Waar is Elena?' Ze voelde zich volslagen uitgeput. 'Hier!' Iemand drukte de baby in haar armen. 'En hier is Elena!' Van opluchting begon Viorica te snikken. Ze drukte haar huilende zuigeling aan haar borst. 'Waar zijn de andere kinderen?' bleven de vrouwen bij haar aandringen. Eindelijk antwoordde Viorica: 'Ze zijn niet thuis. Ze zijn bij Vica!' Een geroezemoes van opgeluchte stemmen klonk om de moeder heen terwijl zij haar twee jongste kinderen aan haar hart drukte. Ze waren veilig! Loof de Heere, haar baby's waren veilig!

Op de akker zei Gheorghita tegen zijn ouders: 'Er komt iemand aan.' Ze hielden alle drie op met wieden en keken toe terwijl een gestalte naar hen toe snelde. 'Het is Ana!' riep Bunica uit, toen ze Viorica's schoonzus herkende. 'Er moet iets aan de hand zijn!' 'Gheorghita!' schreeuwde Ana zodra ze binnen gehoorsafstand was, 'ga gauw naar huis!' Gheorghita liet zijn schoffel vallen en snelde naar de boodschapper toe. 'Ana! Wat is er gebeurd?' Ana stond naar adem te happen en schudde haar hoofd. 'Ga maar gauw naar huis, Gheorgita!' Hij nam haar bij de arm. Zijn ouders kwamen achter hem staan. 'Is er iets ergs gebeurd, Ana? Is er iets met Viorica aan de hand? Met de kinderen? Zijn ze gestorv... gaat het goed met ze?' Ana knikte. 'Het gaat goed met ze. Ga maar gauw naar huis!' Gheorghita drong bij haar aan: 'Vertel me wat er is!' Door zijn bezorgdheid klonk zijn stem ongewoon scherp. 'Brand!' was het enige wat Ana met een panische blik in haar donkere ogen kon uitbrengen. 'Je huis staat in brand!' Alle drie gaven ze een schreeuw van schrik en keken naar het dorp, dat op bijna drie kilometer afstand lag. Over het vlakke landschap

zagen ze duidelijk de rook van de brandende gebouwen opstijgen. ‘Viorica! Mijn kinderen! Is iedereen veilig?’ klonk de gespannen stem van Gheorghita ademloos. ‘Ja, ik heb je al verteld dat iedereen veilig is’, sprak Ana, ‘ga maar gauw naar ze toe!’ Gheorghita was al weg en snelde over de akker. Met zijn lange benen sprintte hij over de pas geplante akker, zijn hart bonsde in zijn keel. Zijn gezin was veilig! Maar zijn huis stond in brand! Hij moest snel naar Viorica, om bij haar te zijn!

Vlug spanden Mosu en Bunica de koeien voor de wagen en haastten zich naar huis. Ze probeerden de koeien aan te sporen om sneller te gaan, maar dat was tevergeefs. De koeien vervolgden hun weg met een kalme tred. Tegen de tijd dat de grootouders aangekomen waren, was het vuur nog maar een beetje bedaard. Nog steeds dwarrelde de rook boven het dorp door de lucht en stond de straat om hun huis vol mensen. ‘O God, ontferm U over ons!’ bad Bunica fluisterend, terwijl de mensen ruim baan voor hen maakten. Ze bonden de koeien vast aan een hek en snelden naar hun zoon en schoondochter toe. Alle ogen waren op de familie Boghian gericht. Het oudere echtpaar stond naast hun zoon en zijn vrouw. Ook de oudere kinderen waren aangekomen en hadden zich bij hun ouders gevoegd. Een grote ramp had hen getroffen. Iedereen besefte dat. Iedereen stond toe te kijken om te zien hoe de familie zou reageren.

De Boghians waren christenen. De dorpsbewoners noemden hen ‘bekeerlingen’. Er waren in het dorp nog meer bekeerlingen, maar dat waren er niet veel. De kleine groep christenen was bepaald niet populair. De regering verachtte hen, want ze beschouwden hen slechts als domme, onontwikkelde mensen, die een onzichtbare, onbekende en niet-bestaande God dienden. De Orthodoxe Kerk haatte hen, want zij hadden de gevestigde kerk vaarwel gezegd, wat hen tot afvalligen maakte. De gewone mensen hadden eenvoudig-

weg niet veel met hen op. Want de vreugde en de vrede die deze christenen hadden, maakten de dorpsbewoners bewust van wat er in hun eigen leven ontbrak, waardoor zij zich bedreigd voelden.

Nu stond het hele dorp naar deze familie te kijken, die de paar aardse bezittingen die zij bij elkaar hadden geschraapt, kwijt waren geraakt. Het kleine huis met slechts twee kamers was weliswaar niet groot genoeg geweest voor negen mensen, maar het had hun onderdak geboden. Ook al was hun voorraad tarwe, maïs en meel maar klein, er was in ieder geval voldoende geweest om hun hongerige kinderen tot de volgende oogst te eten te geven, zodat ze niet zouden verhongeren. De twee varkens en de drie lammetjes konden niet echt voor een veestapel doorgaan, maar waren dat voor hen wel geweest. Gelukkig stonden de koeien buiten, zodat zij niet tegelijk met de varkens en de lammetjes waren omgekomen.

Iedereen besepte welke moeilijkheden de familie Boghian te wachten stond en vroeg zich af hoe deze bekeerlingen daarop zouden reageren. Zouden ze gaan schreeuwen en weklagen vanwege het onrecht dat hen in het alles vernietigende vuur getroffen had? Zouden zij ook gaan schelden en vloeken, net zoals zij zelf deden als onheil hen trof? De familie Boghian stond voor het smeulende overblijfsel van hun huis en beseften dat er slechts een ding was wat ze konden doen. Ze letten niet op de mensen die naar hen keken en bogen hun hoofd om te bidden. ‘Heere Jezus, we komen in onze ellende tot U. We prijzen U voor Uw trouw!’ klonk Bunica’s krachtige stem duidelijk hoorbaar voor iedereen die stond te luisteren. ‘Amen!’ viel Gheorghita haar bij. Mosu vervolgde het gebed: ‘Heere God, we weten dat U de Schepper van alle dingen bent. U was het Die alles wat we ooit hebben gehad aan ons hebt gegeven en U hebt het van ons afgenomen. Toch zullen we op U vertrouwen. In al onze nood hebt U ons nog steeds Uw zegen geschonken. We danken U voor Uw liefde!’

De mensen keken toe en luisterden. Sommigen schudden hun hoofd. Hoe kon een familie die alles kwijt was geraakt, zulke gebeden uitspreken? Terwijl het nieuws van de ramp zich verspreidde, was de groep bekeerlingen uit het dorp bezig om zich een weg door de menigte te banen en zich bij het getroffen gezin te voegen. ‘Broeder! Verlies de moed niet vanwege wat er is gebeurd. Vertrouw op God!’ vertroostten de broeders en zusters de family Boghian. Zuster Ligheria drong bij hen aan: ‘Kom naar ons huis! Jullie kunnen in de kamer wonen waar we de dienst altijd houden. Het is geen grote kamer, maar jullie kunnen daar slapen. Breng alles wat je hebt kunnen redden mee en kom!’ ‘Ja, ga maar met ze mee’, droeg Gheorghita de vrouwen op. ‘Mosu en ik zullen hier blijven en de smeulende vlammen in de gaten houden. Misschien zijn er nog wat dingen die we kunnen redden.’

Met haar sterke arm ondersteunde Bunica Viorica terwijl ze samen moeizaam de helling afdaalden, in de richting van het huis van hun burens. De kinderen sjokten stilletjes achter hen aan. ‘Wat zullen we vanavond eten?’ vroeg Viorica zich bezorgd af, terwijl ze over de steenachtige weg voortstroomden. Aan de ondergaande zon te zien, was het inmiddels al laat geworden. Even dacht ze terug aan de tuin, waar ze bezig was geweest om uien te rapen. ‘Viorica, we zullen op God vertrouwen dat Hij voor ons zal zorgen. Hij heeft ons nooit honger laten lijden. Hij weet wat er zojuist is gebeurd, vergeet dat niet!’ klonk de krachtige stem van Bunica vol vertrouwen. Dit was niet de eerste beproeving die zij doormaakte. Haar geloof in God was sterk. En God zorgde! De christenen kwamen eten brengen. Uit hun eigen schamele voorraad, deelden zij hun eten met hen. Sommigen gaven melk van hun koeien, weer anderen brachten brood. Toen de duisternis het dorp bedekte en Mosu en Gheorghita zich eindelijk bij hun familie voegden, stond er eten op hen te wachten. Ja, met negen mensen was de kamer overvol en tijdens de maaltijd was er die avond weinig om uit te kie-

zen. Maar toch bad de familie met een dankbaar hart voor hun avondmaaltijd.

Hoe het de komende tijd met hen zou gaan, wist niemand. Alle kleding en beddengoed was verbrand of door het water van de brandweerwagen, die eindelijk gekomen was, onbruikbaar geworden. Hoe ze dat ooit zouden moeten vervangen, ging hun voorstellingsvermogen te boven en ze hadden eenvoudigweg geen idee wat ze nu moesten doen. Maar één ding wisten ze zeker. God, op Wie zij voor hun zaligheid hadden vertrouwd, was niet veranderd. Hij zou altijd bij hen zijn en hen van Zijn liefde verzekeren, wat er op de weg die voor hen lag ook zou gebeuren.